

Saksframlegg

HØRING - LETT Å KOMME TIL ORDE, VANSKELIG Å BLI HØRT - EN MODERNE

MEDIESTØTTE NOU2010:14 HØRING

Arkivsaksnr.: 11/16846

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

Trondheim kommune støtter en modernisering og tilpassing av tilskuddsordningene og virkemidlene til medieområdet. Trondheim kommune vektlegger hensynet til de små lokalavisene og deres rolle i samfunnsdebatten og rangerer de foreliggende alternativer i denne rekkefølge:

1. Flermedialitetsalternativet
2. Omfordelingsalternativet
3. Dagens ordning

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Bakgrunn

Mediestøtteutvalget ble oppnevnt for å foreta en helhetlig vurdering av bruk av økonomiske virkemidler på medieområdet. Utvalget leverte 16. desember 2010 sin utredning til Kulturdepartementet.

Høringsdokumentene er lagt ut på departementets nettsted, <http://www.regjeringen.no/kud>.

Kulturdepartementet har sendt Mediestøtteutvalgets utredning NOU 2010:14 på høring med frist 18.04.2011.

Pressestøtten og momsfrirket ble utformet på slutten av 60-tallet og har blitt videreført fram til i dag uten vesentlige endringer. Den siste brede gjennomgangen av pressepolitikken ble gjort i 1999 av Dagspresseutvalget (NOU 2000: 15 "Pressepolitikk ved et tusenårsskifte"), og videre fulgt opp i mediemelding fra 2001 (St. meld.nr. 57 2000-2001).

De siste 10 årene har det skjedd en dreining på medieområdet som blant annet omfatter større bruk av digitale medier. Det er nå nødvendig å vurdere tilskuddsordningen på nytt slik at virkemidlene bidrar til å oppfylle og tilrettelegge slik at målsetninger for medieområdet blir nådd. Hovedmålene for medieområdene er å ivareta ytringsfrihet, mangfold og kvalitet.

Departementet ber høringsinstansene kommentere og rangere de ulike løsningene i prioritert rekkefølge.

Departementet vil i sin oppfølging av utvalgets anbefaling ta stilling til behovet for endringer i utformingen og innretningen av støtteordningene på medieområdet.

Trondheim kommune ønsker å gi en tilbakemelding til mediestøtteutvalget ut fra følgende vurdering:

- De etablerte støtteordningene har vært viktig for mediebransjen og bidratt til å opprettholde et mangfoldig mediesystem av høy kvalitet.
- Det er viktig å legge til rette for en støtteordning som bidrar til fortsatt ytringsfrihet, samfunnsdebatt og et mangfoldig medietilbud – både i Trondheim og i de omkringliggende kommunene.

Trondheim kommune

Kort om de foreslåtte alternativene

I høringsnotatet fra Norges offentlige utredninger 2010:14 "Lett å komme til orde, vanskelig å bli hørt – en moderne mediestøtte" diskuteres ulike alternativer for moderne mediestøtte.

Utvalget finner at det er bred politisk enighet om de overordnede målene for den statlige mediepolitikken. Mediene spiller en sentral rolle for å sikre ytringsfrihet og et levende demokrati, og staten har derfor et ansvar for å legge til rette for et mangfoldig mediasystem av høy kvalitet. Utvalget finner at internett og sosiale medier blir stadig viktigere, men at de ikke har erstattet den funksjon etablerte medier har i å fremme nyheter og samfunnsdebatt. Utvalget finner videre at den etablerte mediebransjen møter press fra ulikt hold, og at støttetiltak derfor er nødvendig for å sikre befolkningen bred tilgang til nyheter og samfunnsdebatt av høy kvalitet og redaksjonell standard.

Pressepolitiske debatter har først og fremst dreid seg om de direkte støtteordningene heller enn nullsatsen på mva, selv om verdien av nullsatsen i dag er langt høyere enn de direkte støtteordningene. Utvalget finner at dagens ordning med fritak for merverdiavgift har vært viktig for å opprettholde en differensiert pressestruktur. Utvalget finner imidlertid at dagens store skille i merverdiavgiftssats mellom papiravisene og tilsvarende digitale redaksjonelle tjenester, er uheldig.

Utvalget er delt i synet på hvordan det fremtidige system for merverdiavgift for medier bør være utformet. En del av utvalget anbefaler det såkalte "flermedialitetsalternativet" der dagens nullsats for papiraviser beholdes og der det innføres en lav sats for merverdiavgift (mva) på 8 prosent for sammenlignbare digitale redaksjonelle produkter. En annen del av utvalget stiller seg bak "omfordelingsalternativet", som innebærer lav mva-sats (8 prosent) for begge kategorier av medier, kombinert med nye ordninger med direkte støtte. Et tredje alternativ vil være å opprettholde dagens system, dvs. med nullsats på papiraviser og full sats på elektroniske medier.

Flermedialitetsalternativet er en modernisering og forenkling av dagens mediestøtteordning. Intensjonen med *flermedialitetsalternativet* er å modernisere mediestøtteordningene slik at de støtter mediemangfold og kvalitet uavhengig av formidlingsteknologi. Ordningen omfatter i hovedsak forslag om reduksjon i mva for digitale medier fra 25 prosent til 8 prosent, samt å beholde mva-fritak på papiraviser.

Flermedialitetsalternativets prosjektstøtteordning foreslås som plattformuavhengig og som en utvidelse av dagens støtte til lokal kringkasting.

Det fremlegges to versjoner av flermedialitetsalternativet. Det første innebærer økt støttebeløp (vekstmodell), og det andre som forutsetter uendret ressursbruk (ressursnøytral modell).

Flermedialitetsalternativet gjør at aviser som spesielt er prisfølsomme i markedet kommer godt ut. Eksempler på dette er nummer to aviser, rikssprede meningsbærende aviser og andre konkurranseutsatte lokalaviser. Flermedialitetsalternativet mener lavsats på digitale medier vil stimulere til innovasjon og utvikling av redaksjonelt innhold.

Omfordelingsalternativet er en omlegging av mediestøtteordningene. Intensjonen med *omfordelingsalternativet* er å skape en målrettet støtte som legger til rette for mangfold og samfunnsdebatt. En større omlegging av mediestøtteordningene skal gi rom for nye, plattformnøytrale virkemidler med uendret total ressursbruk på området. Alternativet innebærer innføring av lik mva-sats på papiraviser og digitale redaksjonelle tjenester, hvor begge er forslått til 8 prosent. I tillegg fremmer omfordelingsalternativet en ny støtteordning basert på redaksjonelle kostnader, og en vesentlig økning av prosjektstøtte som virkemiddel.

Samlet sett kan omfordelingsalternativet gjennomføres med uendret eller litt lavere ressursbruk.

Omfordelingsalternativet tar sikte på å fremme utvikling av nye produkter og tjenester og stimulere til omstilling og utvikling av bransjen. Alternativet tar sikte på en balansert fordeling mellom direkte og indirekte støtte. Deler av mediebransjen som deler synet til omfordelingsalternativet, mener mva-fritaket i

Trondheim kommune

for stor grad favoriserer de store avisene og at det over tid har utviklet seg en skjevfordeling av midler.

Drøfting

Rådmannen vil kommentere enkelte synspunkter fra høringsnotatet med spesiell vekt på mva- satsene.

Med bakgrunn i de siste års dreining på medieområdet mener Rådmannen at det er behov for en gjennomgang av mediestøtteordningene. Arbeidet som mediestøtteutvalget har gjennomført vurderes som grundig og nødvendig. Det er viktig å se på mva ordningen, siden mediebildet de siste årene har dreid seg mer mot digitale medier. Rådmannen mener at dagens løsning med store forskjeller på mva sats på digitale medier (25 prosent) og papiraviser (0 prosent) er uheldig.

Omfordelingsalternativets støttespillere hevder at medieutviklingen har medført at man i dag bør omfordele støtteordningen fra indirekte til direkte støtte. Dette kan medføre store tilpasninger for hvert mediehus, noe som krever lange overgangsperioder. Omfordelingsalternativet tar høyde for dette i sin argumentasjon. Til tross for at det argumenteres for at det er de fire største avisene som vil tape mest på omfordelingsalternativet, og at avisene skal få tid til å tilpasse seg de nye spillereglene mener Rådmannen at dette vil disfavorisere medieaktører som ikke har stor økonomisk tyngde. Innføring av mva på papiraviser kan føre til betydelig svekket økonomi for de små lokalavisene, da de er spesielt prisfølsomme og har små opplag. Disse aktørene anses som svært viktige for samfunnsdebatten. Samfunnet trenger medier som informerer, overvåker makten og debatterer. Rådmannen ser på småavisene som et viktig bidrag til mediebildet i dag og at det bør tilstrebes at de forsetter å være en del av mediebildet. Innføring av lav mva på papiraviser vil kunne føre til nedgang i opplag som igjen fører til fall i annonseinntekter. Dette vil svekke avisene i konkurranse med andre medier.

På den andre side er mediene oppe i store strukturendringer grunnet brukeradferd med leserovergang til elektroniske medier. Rådmannen ser fordeler med at papir og digitale medier likestilles. Det er viktig å tilrettelegge for at digitale medier blir brukt i større utstrekning. Rådmannen mener likevel at det bør beholdes nullsats på papiraviser og at det innføres lavsats for digitale medier. Dette fordi nullsats på papiraviser legger til rette for at mediehusene kan utvikle digitale alternativer i tråd med utvikling og etterspørsel. Mediebransjen som deler flermedialitetsalternativets syn advarer mot konsekvenser ved innføring av mva på aviser. Bransjen mener det kan få store konsekvenser for deres mulighet til å oppfylle samfunnsrollen, både på papir og i elektroniske format. Bransjen er også svært skeptisk til å avgiftsbelegge ytringsfriheten og mener at nullsatsen på merverdiavgiften har medvirket til at flere kjøper aviser. Mediebransjen som deler omfordelingsalternativet syn vektlegger direkte støtte til redaksjonelt arbeid som sikrer målrettet bruk av ressurser og kvalitet. Rådmannen mener imidlertid at statens involvering skal være mest mulig objektiv og generell for ikke å påvirke mediehusenes redaksjonelle vinkling og for å bevare ytringsfrihet og mangfold.

Konklusjon

Rådmannen mener at en innføring av mva på papiraviser kan føre til betydelig svekket økonomi for lokalavisene. Rådmannen ser på lokalavisene som svært viktige deltakere i samfunnsdebatten. Samfunnet trenger medier som informerer, overvåker makten og er arena for debatter. Hensynet til de små lokalavisene tilsier at en fastholder nullsats på mva for papiraviser.

Trondheim kommune

Rådmannen i Trondheim, 31.03.2011

Morten Wolden
kommunaldirektør

Marit Teigen Myrstad
rådgiver

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

[NOU 2010:14](#)

... Sett inn saksutredningen over denne linja